

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 21^η Σεπτεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αφοκάρδου Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ευαγγελία Μιχολίτση, Μέλη (αρ. 1/2018 Απόφαση Ολομέλειας Α.Ε.Π.Π. – Θέμα 4^ο).

Για να εξετάσει την από 13.08.2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 811/16.08.2018 του ....., κατοίκου Θεσσαλονίκης, οδός ... αριθ. ...,

Κατά της ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Πανεπιστημίου αριθ. 32, και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής αναθέτουσα αρχή).

Με την προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά να «απορριφθεί» η με αριθμό πρωτοκόλλου 6098/6.8.2018 απόφαση αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς του διαγωνισμού της με αριθ. 4/2017 διακήρυξης της αναθέτουσας αρχής, για την ανάθεση υπηρεσίας βιβλιοδεσίας εντύπου υλικού, με την οποία απορρίφθηκε η τεχνική του προσφορά.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ύψους 1.209,68 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό 229155165958 1012 0079, με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», και αποδεικτικό πληρωμής του στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ την 13-8-2018).

2. Επειδή με την με αριθμ. 4/2017 διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής, προκηρύχθηκε Ηλεκτρονικός Διεθνής Διαγωνισμός για την «ανάθεση υπηρεσίας βιβλιοδεσίας εντύπου υλικού της Εθνικής Βιβλιοθήκης της

Αριθμός απόφασης : 845/2018

Ελλάδος», CPV: 79971200, προϋπολογισμού 241.935,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., με δικαιώματα προαίρεσης αλλά «χωρίς αύξηση του συμβατικού τιμήματος», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

3. Επειδή η προκήρυξη απεστάλη στις 28-12-2017 για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δημοσιεύθηκε την 30-12-2017 με αριθ. 2017/S 527559, και το πλήρες κείμενο αυτής αναρτήθηκε την 11-1-2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με Α.Δ.Α.Μ. 18PROC002539162, καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ όπου ο διαγωνισμός έλαβε το συστημικό αριθμό 51644.

4. Επειδή ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

5. Επειδή την 19-1-2018 η αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κοινοποίησε στους οικονομικούς φορείς το με αριθ. Πρωτ. 287/18-1-2018 έγγραφο παροχής διευκρινήσεων κατόπιν ερωτημάτων επί των τεχνικών προδιαγραφών ως εξής : «...1) Όσον αφορά την φράση «2ο σχήματος» αναλύεται ως: η διάσταση είναι έως 60εκ. του μέτρου (μέγιστη διάσταση). Σε περίπτωση που δοθούν μεγέθη Α1 (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ – ΕΣΤΙΑ), γίνεται αποδεκτό το δέσιμο στη ράχη του τόμου, να γίνει κολλητό με 5 κάθετους σπάγκους και τέλλα για την ενίσχυση της ράχης της εφημερίδας, (μετά από συνεννόηση με την Ε.Β.Ε). Τα δείγματα που θα δοθούν από τον ανάδοχο θα πρέπει να είναι και τα δυο μεγέθη: Α1 και Α2 . Η τιμή θα είναι ενιαία Ενδεικτικά η φράση αναφέρεται στα σημεία: • Κεφάλαιο 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης • Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της Σύμβασης ΜΕΡΟΣ Α – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ και ΜΕΡΟΣ Β - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ/ Τιμές αναφοράς...».

6. Επειδή την 6-2-2018 η αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κοινοποίησε στους οικονομικούς φορείς, το με αριθ. Πρωτ. 755/6-2-2018 έγγραφο παροχής διευκρινήσεων κατόπιν ερωτημάτων επί των τεχνικών προδιαγραφών ως εξής : «Σε συνέχεια

Αριθμός απόφασης : 845/2018

ερωτημάτων για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό διευκρινίζονται ότι στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς (σελίδα 47) η Τεχνική Προδιαγραφή Α/Α (4):

- «Τα εσώφυλλα θα είναι από χαρτί ευρωπαϊκό 200 γραμμαρίων τύπου Velvet ή ισοδύναμο. Οι πινακίδες θα είναι περαστές στο κορμό των τόμων» διορθώνεται ως:

- «Τα εσώφυλλα θα είναι από χαρτί ευρωπαϊκό 200 γραμμαρίων τύπου Velvet ή ισοδύναμο. Οι πινακίδες θα είναι περαστές στον κορμό των τόμων ή εναλλακτικά προτείνεται η τεχνική «καπάκι»»

Λόγω της παραπάνω σημαντικής αλλαγής σε τεχνική προδιαγραφή της Διακήρυξης και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 60 του ν. 4412/2016 δίδεται παράταση επτά (7) ημερών στην καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών. Η νέα καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών είναι η Τετάρτη 14/02/2018 και ώρα 15:00. Η νέα ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» είναι η Πέμπτη 15/02/2018 και ώρα 11πμ.»

7. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετείχαν ο προσφεύγων καθώς και οι οικονομικοί φορείς ..... και .... με τις προσφορές τους υπ' αριθ. 88886, 88767, και 89653 αντίστοιχα.

8. Επειδή την 18-4-2018 η αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κοινοποίησε στον προσφεύγοντα, το με αριθ. Πρωτ. 2924/16-4-2018 έγγραφο για παροχή διευκρινήσεων ως εξής : «Σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και σε συνέχεια του πρακτικού της επιτροπής αποσφράγισης-αξιολόγησης αρ. πρωτ. 1395/01-03-2018 θα θέλαμε να επισημάνουμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με τις Τεχνικές προδιαγραφές (Παράρτημα ΙΙΙ – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς, Α/Α 1) είναι απαραίτητο πριν την έναρξη της βιβλιοδέτησης των εφημερίδων να γίνεται το πρεσάρισμά τους, ώστε να είναι επαρκώς επιπεδοποιημένο το χαρτί τους. Παρά την περιγραφή στις Διαδικασίες Γραμμής Παραγωγής για τη χρήση ειδικής συσκευής πρεσαρίσματος *vacuum* για την εκτέλεση αυτής της εργασίας, τα φύλλα των εφημερίδων στα υποβληθέντα δείγματα παρουσιάζουν τσακίσεις και κυματισμό
2. Σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές (Παράρτημα ΙΙΙ – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς, Α/Α 2) είναι αποδεκτό το πριόνισμα της ράχης έως 2

Αριθμός απόφασης : 845/2018

χιλιοστά, για τη διασφάλιση ικανοποιητικού ανοίγματος του δετού τόμου. Τα υποβληθέντα δείγματα παρουσιάζουν πριόνισμα έως και 5 χιλιοστά με εμφανές περιορισμό του ανοίγματός τους

3. Σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές (Παράρτημα III – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς, A/A 8) είναι απαιτητό τα χαρτόνια (καπάκια) κάθε τόμου να είναι ευρωπαϊκά extra 3,0 χιλιοστά με λεία επιφάνεια και χωρίς εξογκώματα ή άλλα ελαττώματα. Στην Τεχνική Προσφορά προτείνεται από την εταιρεία η χρήση χαρτονιών πάχους 3,3 ή 3,5 χιλιοστών. Η χρήση αυτών μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο για μεγάλους σε διαστάσεις τόμους (A1), για την αποφυγή αύξησης του βάρους των τόμων και δημιουργίας λουκιού πολύ μεγαλύτερου του επιτρεπτού

4. Σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές (Παράρτημα III – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς, A/A 3) η ράχη θα έχει τουλάχιστον 3 περάσματα (ανάλογα με το ύψος του τόμου). Στην Τεχνική Προσφορά αναφέρεται η χρήση της τεχνικής «φιδάκι» για το δέσιμο μεγάλων σε μέγεθος τόμων. Επιθυμούμε να διευκρινιστεί εάν στο δείγμα που κατατέθηκε χρησιμοποιήθηκε η τεχνική αυτή σε συνδυασμό με την χρήση χωνευτών νεύρων και να αιτιολογηθεί η επιλογή αυτή, καθώς παρατηρείται σημαντικά περιορισμένο άνοιγμα των τόμων...»

9. Επειδή την 26-4-2018 ο προσφεύγων μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, χορήγησε στην αναθέτουσα αρχή διευκρινήσεις ως εξής: «..Όσον αφορά τις παρατηρήσεις της επιτροπής...για τα δείγματα των βιβλιοδετημένων εφημερίδων που παρουσιάζουν κυματισμό και τσακίσεις, ενδεχομένως να οφείλεται στο ότι έμειναν σε αποθήκη της εταιρείας μεταφορών για 1-2 μέρες με υπερβολική υγρασία ή μεγάλη θερμοκρασία. Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι κατά τον έλεγχο των δειγμάτων στο εργαστήριό μας δεν παρατηρήθηκε κάποιος κυματισμός ωστόσο λόγω του ότι η μεταφορά δεν έγινε με δικό μας μεταφορικό μέσο όπως θα συμβαίνει εφόσον είμαστε εμείς οι ανάδοχοι δεν μπορούσαμε να ελέγχουμε καθόλη τη διάρκεια τις συνθήκες μεταφοράς των βιβλιοδετημένων τόμων. Στα φύλλα των εφημερίδων που αποστείλαμε ως δείγματα δεν χρησιμοποιήθηκε καθόλου νερό παρά μόνο πρεσάρισμα διότι αν χρησιμοποιηθεί νερό υπάρχει κίνδυνος να ξεραθεί στη μέση το χαρτί και να «σπάσει» ή να κοπεί μετά από καιρό. Για τα δείγματα που αποστείλαμε δεν επιλέξαμε κάποια συγκεκριμένη

Αριθμός απόφασης : 845/2018

εφημερίδα αλλά πήραμε διάφορες και με πολλά φύλλα για να έχουν σημαντικό βαθμό δυσκολίας στη βιβλιοδεσία, άλλωστε όπως σας δηλώσαμε στο έντυπο γραμμής παραγωγής, η μηχανή vacuum θα χρησιμοποιηθεί σε περιπτώσεις εφημερίδων που παρουσιάζουν ιδιαίτερα τσάκιση στη μέση λόγω του διπλώματος. Σε αυτή την περίπτωση θα γίνεται ελάχιστος ψεκασμός με αποσταγμένο νερό και πρεσάρισμα ώστε να επιτυγχάνεται η τέλεια επιπεδοποίηση των φύλλων της εφημερίδας. 2. Για το πριόνισμα στη ράχη των τευχών θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι πολλές εφημερίδες τυπώνονται με λίγα φύλλα και άλλες με πολλά όπως το δείγμα που σας αποστείλαμε. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το πριόνισμα των 2 χιλιοστών να μην επαρκεί να τρυπήσουν τα εσωτερικά φύλλα της εφημερίδας και ως εκ τούτου να μην μπορέσει η βελόνα με την κλωστή να διαπεράσει τα εσωτερικά φύλλα. Από τη στιγμή που οι τεχνικές προδιαγραφές της υπηρεσίας σας αναφέρουν για πριόνισμα 2 χιλιοστών, στη μηχανή τοποθετείται γωνία και δεν μπορεί να μεταβληθεί το μήκος του πριονίσματος από τα 2 χιλιοστά που ζητάτε. Το μεγαλύτερο πριόνισμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε εφημερίδες που έχουν πολλές σελίδες ώστε να διαπερνά η κλωστή όλα τα φύλλα με σκοπό την άριστη συρραφή των εφημερίδων με πεντάκλωνο σπάγκο. 3. Προτείναμε χαρτόνια ευρωπαϊκά extra πάχους 3,3 ή 3,5 χιλ. για τα καπάκια λόγω της καλύτερης αντοχής που μπορούν να προσδώσουν στις εφημερίδες. Ωστόσο είναι γεγονός ότι το βάρος του κάθε τόμου αυξάνεται ελάχιστα και ίσως είναι κάτι που δεν επιθυμείτε. Όπως αναφέρετε κι εσείς τα πιο χοντρά χαρτόνια μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις μεγάλες εφημερίδες μεγέθους A1 και στις υπόλοιπες να χρησιμοποιήσουμε τα χαρτόνια πάχους 3,0 χιλ. που αναφέρονται και στις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης. 4. Στο δείγμα που κατατέθηκε στην επιτροπή χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος «φιδάκι» για την καλύτερη συγκόλληση και αντοχή στο κόλλημα της ράχης. Η βιβλιοδεσία με τη μέθοδο «φιδάκι» παράλληλα με τη χρήση χωνευτών νεύρων είναι πολύ χρονοβόρα ωστόσο έχει πενταπλάσια αντοχή σε σχέση με την απλή συγκόλλησης. Όσον αφορά το άνοιγμα των τόμων η μέθοδος «φιδάκι» δεν το επηρεάζει, αλλά πολλές φορές το περιορισμένο άνοιγμα οφείλεται στην εκτύπωση της εφημερίδας με πολύ μικρά περιθώρια. Σε συνεργασία με τον υπεύθυνο παρακολούθησης του έργου μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τις δυο μεθόδους. ...»

Αριθμός απόφασης : 845/2018

10. Επειδή την 8-5-2018 ο προσφεύγων μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κατέθεσε επιστημονικές «ελλείψεων φακέλων άλλων συνυποψηφίων» ως εξής : «..Στην προσφορά της εταιρίας «.....» η ηλεκτρονική υπογραφή που χρησιμοποιήθηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού είναι χωρίς επικυρωμένη χρονοσήμανση κάτι το οποίο αποτελεί βασικό αποδεικτικό ως προς τον χρόνο υποβολής της προσφοράς όπως αναφέρεται και στην παράγραφο 2.4.2.2 της διακήρυξης του διαγωνισμού. Στην προσφορά της εταιρίας «.....» και πιο συγκεκριμένα στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ) λείπει από τη δήλωση του διαγωνιζόμενου η παράγραφος «Μέρος V: Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων.....» ενώ παράλληλα έχει απαντήσει αρνητικά στην παράγραφο ε του Μέρους II του ΕΕΕΠ στο αν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμών εισφοράς κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή...να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν. Συγχρόνως στην προσφορά που έχει καταθέσει ο κ. .... έχει δηλώσει ότι θα αποκτήσει έμπειρο προσωπικό σε περίπτωση που υπογράψει σύμβαση με την Εθνική Βιβλιοθήκη ενώ στα κριτήρια αξιολόγησης της παραγράφου 2.3.1 της διακήρυξης, αναφέρεται ότι η εμπειρία του προσωπικού στην βιβλιοδεσία πρέπει να αποδεικνύεται με επίσημα έγγραφα από δημόσιο φορέα. Η εταιρία μας συμπεριέλαβε στο φάκελο προσφοράς επίσημο πίνακα προσωπικού του ΕΦΚΑ όπου αποδεικνύεται η εμπειρία των 5 εργαζομένων που βρίσκονται ήδη στην επιχείρησή μου. Παράλληλα στο Α/Α 16 των Τεχνικών Προδιαγραφών του υποδείγματος της Τεχνικής Προσφοράς αναφέρεται ότι συστατικές επιστολές από προηγούμενες εργασίες θα ληφθούν υπόψιν από την επιτροπή κάτι που στο φάκελο της εταιρίας του κ. .... δεν υπάρχουν παρά μόνο κάποιες συμβάσεις έργων παρελθόντων ετών. Αντιθέτως η εταιρία μας προσκόμισε συστατικές επιστολές από διάφορα έργα που έχουμε αναλάβει όντας και πολύ πρόσφατες δείχνοντας τον ενεργό ρόλο της εταιρίας μας στον τομέα της βιβλιοδεσίας.....»

11. Επειδή την 27-7-2018 η αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κοινοποίησε στους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς το με αριθ. Πρωτ. 5879/26-7-2018

Αριθμός απόφασης : 845/2018

έγγραφο με αίτημα παράτασης διάρκειας προσφοράς και εγγυητικής επιστολής ως εξής: «Σε συνέχεια του αποσπάσματος του Εφορευτικού Συμβουλίου αρ. 53/23-07-2018, των παραγράφων 2.2.2. «Εγγύηση συμμετοχής» και 2.4.5. «Χρόνος ισχύος των προσφορών» της Διακήρυξης αιτούμαστε :• την παράταση της διάρκειας ισχύος της προσφοράς σας μέχρι το Σάββατο 20 Οκτωβρίου 2018 και• την παράταση της εγγύησης συμμετοχής για τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες μετά την λήξη ισχύος της προσφοράς σας .....».

12. Επειδή την 31-7-2018 η Επιτροπή για τη διενέργεια του Διαγωνισμού εξέδωσε το με αριθμ. πρωτ. 5968/31-7-2018 Πρακτικό Αποσφράγισης-Αξιολόγησης των φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά», σύμφωνα με το οποίο « ..... προχώρησε στην αξιολόγηση των έντυπων φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» με ταυτόχρονη εξέταση των δειγμάτων που κατέθεσαν οι εταιρείες ..... Αρχικά, εξέτασε τις απαντήσεις των υποψηφίων αναδόχων στις διευκρινιστικές ερωτήσεις της επιτροπής (Αρ. Πρωτ. 1395/01-03-2018). Αναλυτικά: 1. Η απαντήσεις που κατέθεσε η εταιρεία «.....» στις διευκρινιστικές ερωτήσεις δε θεωρούνται αποδεκτές από την επιτροπή. Συγκεκριμένα, η επιτροπή παρατηρεί τα εξής: Οι τσακίσεις που παρατηρούνται στα δείγματα δε συνδέονται σε καμία περίπτωση με πιθανή κακή φύλαξη ή ακατάλληλες συνθήκες μεταφοράς. Επιπλέον, τα δείγματα παρελήφθησαν συσκευασμένα με άψογο τρόπο, σε σκληρό πανόδετο κουτί, χωρίς δείγματά κακής χρήσης ή κακής φύλαξης, όπως χτυπήματα ή υγρασία. Το πριόνισμα 2 χιλιοστών στα τετράδια μεγάλου πάχους είναι επαρκές και εφικτό. Το μεγαλύτερο πριόνισμα στο οποίο αναφέρεται η εταιρεία και έχει εφαρμοστεί και στα δείγματα που κατατέθηκαν, δεν είναι αποδεκτό, καθώς περιορίζει το άνοιγμα των τόμων. Η μέθοδος φιδάκι που προτείνεται από την εταιρεία, σε συνδυασμό με το αποτέλεσμα της εφαρμογής της στο δείγμα που κατατέθηκε δεν είναι αποδεκτή, διότι περιορίζει σημαντικά το άνοιγμα των τόμων. Η αιτιολόγηση της εταιρείας ότι το περιορισμένο άνοιγμα οφείλεται στην εκτύπωση της εφημερίδας με πολύ μικρά περιθώρια δεν ευσταθεί, διότι στο δείγμα που προσκομίστηκε τα περιθώρια της εφημερίδας είναι επαρκέστατα. Σύμφωνα με τις παραπάνω παρατηρήσεις και τα δείγματα που κατατέθηκαν, τα οποία αποκλίνουν από τις τεχνικές προδιαγραφές της προκήρυξης, η επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν.

Αριθμός απόφασης : 845/2018

4412/2016, εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς. Διευκρινιστικές ερωτήσεις θεωρούνται αποδεκτές από την επιτροπή. Οι απαντήσεις που κατέθεσε η εταιρεία «.....» στις διευκρινιστικές ερωτήσεις θεωρούνται αποδεκτές από την επιτροπή. Στη συνέχεια, η επιτροπή ολοκλήρωσε τη διαδικασία αξιολόγησης των έντυπων φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» για τις εταιρείες : ..... Η τεχνική προσφορά της εταιρείας «.....» γίνεται αποδεκτή, καθώς καλύπτει ακριβώς τις απαιτήσεις της προκήρυξης και άρα η βαθμολογία της καθορίζεται σε 100 βαθμούς για κάθε κριτήριο. Η συνολική βαθμολογία που συγκεντρώνει η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τον τύπο της παρ. 2.3.2. της προκήρυξης $5T_i = B1 * S1 + 82 * S2 + B3 * S3 + B4 * S4$, είναι 100 βαθμοί. Ακολουθεί ο πίνακας με τους βαθμούς αξιολόγησης. .... Η τεχνική προσφορά της εταιρείας «.....» γίνεται επίσης αποδεκτή και υπερκαλύπτει σε κάποια κριτήρια τις απαιτήσεις της προκήρυξης, επομένως βαθμολογείται ως εξής:..... Η συνολική βαθμολογία που συγκεντρώνει η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τον τύπο της παρ. 2.3.2. της προκήρυξης $ST_i = B1 * S1 + B2 * S2 + B3 * S3 + B4 * S4$, είναι 101,2 βαθμοί. Ακολουθεί ο πίνακας με τους βαθμούς αξιολόγησης .....» Το Πρακτικό αξιολόγησης κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού μαζί με την προσβαλλόμενη απόφαση την 6-8-2018.

13. Επειδή σύμφωνα με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση με αριθ. 6098/6-8-2018 της αναθέτουσας αρχής «Σε συνέχεια του πρακτικού αξιολόγησης αρ. πρωτ. 5968/31-07-2018, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, σας γνωστοποιούμε: • την απόρριψη της προσφοράς της εταιρείας «.....», η οποία δεν κρίνεται αποδεκτή και αποκλείεται από την συνέχιση της διαδικασίας • την αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «.....» με συνολική βαθμολογία 100 βαθμούς • την αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «.....», η οποία σε κάποια σημεία υπερκαλύπτει τα κριτήρια με συνολική βαθμολογία 101,2 βαθμούς. Σύμφωνα με το άρθρο 361 του ν. 4412/2016 «Προθεσμία άσκησης της προσφυγής» η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής είναι δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της παρούσας, ήτοι η Παρασκευή 17-08-2018.». Η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα την 6-8-2018 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

Αριθμός απόφασης : 845/2018

14. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή νόμιμα και εμπρόθεσμα την 14-8-2018, με κατάθεση μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού και με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

15. Επειδή την 18-8-2018 η αναθέτουσα αρχή, προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους λοιπούς διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

16. Επειδή την 24-8-2018 η αναθέτουσα αρχή μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, κοινοποίησε στην ΑΕΠΠ, το με αριθ. πρωτ. 6354/23-8-2018 έγγραφο με τις απόψεις της επί της προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 υποπαρ. β του Ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. β του ΠΔ 39/2017.

17. Επειδή την 27-8-2018 εισήχθη προς κρίση το αίτημα αναστολής το οποίο η προσφεύγουσα είχε ενσωματώσει στην εξεταζόμενη προσφυγή της, και εξεδόθη η με αριθ. Α386/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ με την οποία έγινε δεκτό το αίτημα της προσφεύγουσας περί αναστολής του διαγωνισμού μέχρι την έκδοση απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής.

18. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, παρ. 1, 360, και 365 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, άρθ. 8, 10, 12 και 13 του ΠΔ 39/2017, και κατόπιν των με αριθ. 1101/2018 και 1102/2018 Πράξεων της Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου, αντίστοιχα «περί ορισμού εξέτασης της προσφυγής και εισηγητή» και «περί κλήσης της αναθέτουσας αρχής σε εξέταση της αίτησης αναστολής και ορισμού προσωρινών μέτρων».

19. Επειδή με τον 1^ο λόγο της προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά της διότι «...Η προσφορά μου απορρίφθηκε για εντελώς ανυπόστατους και ανούσιους λόγους. Το δείγμα που στάλθηκε από εμάς δεν έφερε ποτέ τσακίσεις ή άλλες φθορές ενώ ποτέ δεν

Αριθμός απόφασης : 845/2018

μας δόθηκε η ευκαιρία να επισκοπήσουμε την κατάσταση του δείγματός μας ακόμη και κατά την επίσκεψη του υπαλλήλου μας ..... στις 7.8.2018 στην Αναθέτουσα Αρχή. Μάλιστα εκεί διημείφθησαν στιχομυθίες πέρα από κάθε φαντασία, ζητώντας του ακόμα και εξουσιοδότηση, όταν είχαν όλοι οι προστηθέντες της Αναθέτουσας Αρχής ήδη συναλλαχθεί μαζί του για όλο αυτό το χρονικό διάστημα. Για το ότι δεν δέχεται η επιτροπή το πριόνισμα των 5 χιλιοστών αλλά απαιτεί πριόνισμα 2 χιλιοστών εξηγήσαμε ότι για το δε πριόνισμα στη ράχη των τευχών, σε κάποιες εφημερίδες, όπως αυτές που τυχαία χρησιμοποιήσαμε στο δείγμα, δεν επαρκεί για να τρυπηθούν και τα εσωτερικά φύλλα της εφημερίδας. Τούτο συμβαίνει διότι όσο περισσότερα φύλλα έχει μια εφημερίδα, τα εσωτερικά διπλωμένα φύλλα «έρχονται» προς το εσωτερικό το τόμου με αποτέλεσμα να μην τα τρυπάει η κλωστή και τελικά να μην βιβλιοδετούνται. Άλλωστε στο δείγμα μας τα περιθώρια των εφημερίδων (επί τω πλείστων αθλητικές) είναι κατά πολύ διαφορετικές από τις εφημερίδες που θα βιβλιοδετηθούν. Παρόλα αυτά απαντήσαμε ότι το πριόνισμα των 2 χιλιοστών είναι εφικτό και εφόσον το ζητούσε η προκήρυξη θα ήταν ιδιαίτερα εύκολο να το εφαρμόσουμε, αφού ήταν μία αλλαγή εφικτή, μικρή, σαφής και περιορισμένη. Εάν βάλω στον οδηγό της μηχανής να γίνεται το πριόνισμα στα 2 χιλιοστά θα γίνει στα 2 χιλιοστά Δεν γίνεται με το χέρι το πριόνισμα αλλά με μηχανή, και ήταν μία απλή ρύθμιση στην μηχανή! Επιπλέον σας αναφέραμε ότι προτείναμε καπάκια ευρωπαϊκά extra 3,3 ή 3,5 χιλιοστών ώστε να έχουν καλύτερη αντοχή από των 3 χιλιοστών που αναφέρει η προκήρυξη. Αυτή η ιδέα σας άρεσε και προτείνατε να την εφαρμόσουμε τελικά στην μεγάλες εφημερίδες μεγέθους A1 και στις υπόλοιπες να χρησιμοποιήσουμε τα χαρτόνια πάχους 3 χιλιοστών. Δηλαδή αυτό που εμείς προτείναμε θα «αύξανε» το βάρος του κάθε τόμου κατά ελάχιστα γραμμάρια αλλά θα έπρεπε να βαθμολογηθεί με βαθμολογία 120 αντί για 100, διότι θα άντεχε στο χρόνο για πολύ περισσότερο καιρό για ένα τόσο σημαντικό έργο που θα ήταν τιμή μας να αναλάβουμε. Τέλος για την τεχνική «φιδάκι» που χρησιμοποιήθηκε στο δείγμα, αυτή επιλέχθηκε για την καλύτερη συγκόλληση και αντοχή στο κόλλημα της ράχης. Η βιβλιοδεσία με τη μέθοδο αυτή σε συνδυασμό με τη χρήση χωνευτών νεύρων είναι πολύ χρονοβόρα, ωστόσο έχει πενταπλάσια αντοχή σε σχέση με την απλή συγκόλληση. Όσον αφορά το άνοιγμα των τόμων η μέθοδος «φιδάκι» δεν το επηρεάζει, αλλά πολλές φορές το περιορισμένο άνοιγμα

Αριθμός απόφασης : 845/2018

οφείλεται στην εκτύπωση της εφημερίδας με πολύ μικρά περιθώρια. Για αυτό προτείναμε ότι θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και τις δύο μεθόδους, προτείναμε δηλαδή να χρησιμοποιήσουμε καλύτερη μέθοδο από αυτή της διακήρυξης και για αυτό θα έπρεπε να βαθμολογηθούμε με βαθμολογία 120 αντί για 100, διότι προτείναμε μέθοδο που θα άντεχε πενταπλάσιο χρόνο από την αυτήν της διακήρυξης. Για αυτό και δηλώσαμε ότι το έργο θα γίνει με αυξημένο αίσθημα ευθύνης, επαγγελματισμό και με γνώμονα το συμφέρον του έργου, ενώ αναφέραμε ότι θα είμαστε σε συνεχή επαφή με τον εμπειρογνώμονα που θα ορίσει η Αναθέτουσα Αρχή. Οι ανωτέρω «ελλείψεις» είναι επουσιώδεις και διορθώνονται. Σε κανένα σημείο της προκήρυξης δεν αναφέρεται ότι το δείγμα θα πρέπει να είναι σύμφωνο με το τελικό παραδοτέο προϊόν υπηρεσίας. Με το δείγμα της δουλειάς δίδεται μία «γεύση» της ποιότητας και όχι ένα πανομοιότυπο δείγμα με τις απαιτήσεις της προκήρυξης. Για αυτό άλλωστε στον αρ. 17 «Ο ανάδοχος θα πρέπει να φέρει δείγματα δουλειάς του, τα οποία θα παραμείνουν στην Ε.Β.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου» χωρίς να ορίζεται ρητά ότι απαιτείται το δείγμα να είναι απολύτως σύμφωνο με τις τεχνικές προδιαγραφές. Και τούτο είναι λογικό, διότι οι τεχνικές προδιαγραφές μπορεί να αλλάξουν κάποιες φορές εν μέσω της διακήρυξης, όπως και συνέβη στην παρούσα. Υπενθυμίζεται ότι με την με αρ. πρωτοκόλλου 755/6.2.2018 παροχή διευκρινίσεων και παράταση καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών διευκρινίστηκε ότι στο "ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς [σελ 47] η Τεχνική Προδιαγραφή Α/Α (4) : α. «Τα εσώφυλλα θα είναι από ευρωπαϊκό χαρτί 200 γραμμαρίων τύπου Velvet ή ισοδύναμο. Οι πινακίδες θα είναι περαστές στο κορμό των τόμων» διορθώνεται ως εξής: «Τα εσώφυλλα θα είναι από ευρωπαϊκό χαρτί 200 γραμμαρίων τύπου Velvet ή ισοδύναμο. Οι πινακίδες θα είναι περαστές στο κορμό των τόμων ή εναλλακτικά προτείνεται η τεχνική "καπάκι".» Στο ίδιο συμπέρασμα συνηγορεί και ο αρ. 11 του Παραρτήματος της Διακήρυξης που αναφέρει ότι «Το χρώσωμα των τόμων θα γίνει βάσει των δειγμάτων της Εθνικής Βιβλιοθήκης και σύμφωνα με τις υποδείξεις των υπαλλήλων της. Το τύπωμα πρέπει να είναι σταθερό, καθαρό και ευκρινές και να γίνεται με φύλλα από γνήσιο χρυσό (22 καρατιών)» αλλά και ο αρ. 24 του Παραρτήματος «Ο ανάδοχος υποχρεούται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, να συνεργαστεί με εμπειρογνώμονα που θα ορίσει η υπηρεσία μας για

Αριθμός απόφασης : 845/2018

την πιστοποίηση της τήρησης των τεχνικών προδιαγραφών». Ταυτόχρονα στην ίδια την διακήρυξη αναφέρεται ρητά ότι «2.2.5 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να προσκομίσουν δείγματα της δουλειάς τους σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (Παράρτημα III - Υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης) τα οποία θα παραμείνουν στην Ε.Β.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου. Τα δείγματα θα αντιπαραβάλλονται με το παραδοτέο υλικό τόσο κατά το στάδιο της παρακολούθησης όσο και κατά το στάδιο παραλαβής ώστε να εγκριθούν» κάτι που συνηγορεί στο ότι δεν είναι απαραίτητο τα δείγματα να είναι απολύτως σύμφωνα με τις προδιαγραφές αλλά να είναι ένα δείγμα της ποιότητας της υπηρεσίας και ότι δείγμα για την ίδια την διακήρυξη. Αλίμονο εάν για την κάθε προκήρυξη θα έπρεπε ο κάθε διαγωνιζόμενος να φτιάχνει ένα ειδικό δείγμα με βάση τις προδιαγραφές τις εκάστοτε βιβλιοδεσίας. Η βιβλιοδεσία είναι τέχνη και μάλιστα χειρωνακτική και κάθε βιβλιοδέτηση έχει τις δικές της προδιαγραφές και τα δικά της ειδικότερα ζητήματα. Αυτό που ευλόγως εννοεί η διακήρυξη και αυτό που εννοεί ο νόμος όταν απαιτούνται δείγματα της δουλειάς του διαγωνιζόμενου είναι να μπορέσει η αναθέτουσα αρχή να διαπιστώσει το επίπεδο ποιότητας της τέχνης του και όχι την απόλυτη συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες σημειωτέον μπορεί και να αλλάξουν μεσοσύσης της διακήρυξης. Τελικά οι άκρως επουσιώδεις διαφοροποιήσεις του δείγματός μου αξιολογήθηκαν αρνητικά και ενάντια στο γράμμα της διακήρυξης και στο πνεύμα της κοινής λογικής ότι το δείγμα δεν είναι παρά αυτό που λέει η λέξη: «δείγμα» και ότι η υπηρεσία θα παρακολουθούνταν από το υπεύθυνο της Αναθέτουσας Αρχής με εξουσίες μάλιστα να παρεμβαίνει και να τροποποιεί ουσιαστικά το φυσικό αντικείμενο είτε στον τομέα της χρυσοτυπίας είτε σε όλες τις τεχνικές προδιαγραφές..».

Εν συνεχεία με τον 2^ο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων, επικαλούμενος τους όρους 2.4.2.1, 2.4.2.2, 2.4.2.5, 2.3.1, τον ειδικό όρο με αριθ. 14, και 21, τους όρους 2.2.6, 2.2.7.2 της διακήρυξης το άρθ. 78 παρ. 1, και 18 του ν. 4412/2016, ισχυρίζεται ότι έπρεπε να απορριφθούν οι προσφορές των συνδιαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων και ότι πλημμελώς βαθμολογήθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα..... Ειδικότερα, ο προσφεύγων αναφέρει ότι : «...δεν αξιολογήθηκαν θετικά οι βεβαιώσεις μου με επιστολές ότι θα

Αριθμός απόφασης : 845/2018

τηρήσω τις προδιαγραφές και ότι για όλα υπάρχει τεχνική λύση εφικτή. Άλλωστε η αξιολόγηση εάν τελικά τηρήθηκαν οι προδιαγραφές θα ήταν έργο της επιτροπής καλής εκτέλεσης του έργου και όχι της επιτροπής αξιολόγησης προσφορών. Εν προκειμένω η επιτροπή αξιολόγησης προσφορών υπερέβη τις αρμοδιότητές της και έδρασε ως επιτροπή καλής εκτέλεσης, κάτι που είναι ανεπίτρεπτο, παράνομο, ενάντια στο πνεύμα της διακήρυξης και του νόμου περί δημοσίων συμβάσεων. Και τούτο το έκανε μόνο σε εμένα και σε κανέναν άλλον από τους συνδιαγωνιζόμενους. β. Η μεν επιχείρηση «.....» κατέθεσε προσφορά που δεν φέρει ηλεκτρονική υπογραφή χωρίς επικυρωμένη χρονοσήμανση, κάτι που αποτελεί βασικό αποδεικτικό ως προς τον χρόνο υποβολής της προσφοράς [παρ. 2.4.2.2. της διακήρυξης]....Αυτό δεν είναι τυπολατρικό, αλλά η επικυρωμένη χρονοσήμανση αποτελεί το μοναδικό μέσο απόδειξης της εμπρόθεσμης κατάθεσης της προσφοράς. Στην προσφορά δε της επιχείρησης .... και πιο συγκεκριμένα στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ) λείπει από την δήλωση του διαγωνιζομένου η παράγραφος «Μέρος V: Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων ..... ενώ παράλληλα έχει απαντήσει αρνητικά στην παράγραφο ε του Μέρους II του ΕΕΕΠ στο αν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν: Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση προβλέπεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ) και αποτελεί προαπαιτούμενο της νόμιμης υποβολής προσφοράς. δ. Στην προσφορά της επίσης η επιχείρηση ..... έχει δηλώσει ότι θα αποκτήσει προσωπικό έμπειρο σε περίπτωση που υπογράψει σύμβαση με την Εθνική Βιβλιοθήκη ενώ στα κριτήρια αξιολόγησης της παραγράφου 2.3.1. της διακήρυξης αναφέρεται ότι η εμπειρία του προσωπικού θα αποδεικνύεται με επίσημα έγγραφα από δημόσιο φορέα. Για αυτό το λόγο η επιχείρησή μας συμπεριέλαβε στο φάκελο προσφοράς επίσημο πίνακα προσωπικού του ΕΦΚΑ που αποδεικνύεται η εμπειρία των 5 εργαζομένων που βρίσκονται ήδη στην επιχείρησή μας. Αυτό πέρα από το ότι δεν καλύπτει τον ειδικό όρο με αρ. 14 του Παραρτήματος «Ο ανάδοχος βιβλιοδέτης θα πρέπει να διαθέτει

Αριθμός απόφασης : 845/2018

οργανωμένο τμήμα Χρυσουτυπίας εντός των εγκαταστάσεων του» αλλά και τον ειδικό όρο με αρ. 21 του Παραρτήματος «Θα ληφθεί υπόψη εάν υπάρχει έμπειρο τεχνικό προσωπικό για τις εργασίες βιβλιοδεσίας». Για τις ανωτέρω ελλείψεις και θα έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά του. Εκτός των ανωτέρω η υπεύθυνη του δήλωση θα έπρεπε να συνοδεύεται και από αποδεικτικά σύμφωνα με την διακήρυξη. Συγκεκριμένα «2.2.6 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων ...Περαιτέρω «2.2.7.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8. της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.4-2.2.8). Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.» Με μία απλή δήλωση του ότι θα βρει έμπειρο προσωπικό ουδόλως αποδεικνύεται ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους για την ολοκλήρωση της υπηρεσίας. Ουδόλως βέβαια προσκομίζει δέσμευση συνεργασίας με εξειδικευμένο προσωπικό, ακόμη και εξωτερικής συνεργασίας. Με κανέναν τρόπο λοιπόν δεν απέδειξε ότι θα στηριχτεί σε άλλους και σε ποιους τελικά φορείς, ενώ τελικά ο διαγωνισμός μπορεί να κατακυρωθεί στον διαγωνιζόμενο που δεν έχει εξειδικευμένο - κατά δήλωσή του - προσωπικό σε μία υπηρεσία που κατ' εξοχήν απαιτεί τέχνη και εξειδίκευση και σπανίζουν οι βιβλιοδέτες στον χώρο μας, ενώ η επιχείρησή μου που αποδεδειγμένα - με προσκόμιση και συστατικών επιστολών - δραστηριοποιείται στο χώρο της βιβλιοδεσίας με πλήθος φορέων και οργανώσεων απορρίφθηκε τελικά! Τέλος στο Α/Α 16 των Τεχνικών Προδιαγραφών του υποδείγματος της Τεχνικής Προσφοράς αναφέρεται ότι

Αριθμός απόφασης : 845/2018

συστατικές επιστολές από προηγούμενες εργασίες θα ληφθούν υπόψη από την επιτροπή. Παρόλα αυτά στο φάκελο της επιχείρησης ..... δεν υπάρχουν παρά μόνο κάποιες συμβάσεις παρελθόντων ετών, ενώ εμείς προσκομίσαμε συστατικές επιστολές από διάφορα πλέον πρόσφατα έργα αποδεικνύοντας τον πρωταγωνιστικό ρόλο της εταιρείας μας στον τομέα της βιβλιοδεσίας. ε. Επιπλέον στο πρακτικό αξιολόγησης βαθμολογείται η επιχείρηση ..... στο κριτήριο Κ2 με 101 επειδή εγγυάται το έργο για 30 έτη. Κάτι τέτοιο πουθενά δεν αναφέρεται στην διακήρυξη και ομοιάζει με "bonus" ανεπίτρεπτο από την διακήρυξη που στρεβλώνει τον ανταγωνισμό. Πρώτα από όλα μια τέτοια εγγύηση με απλή δήλωση δεν δεσμεύει ουσιαστικά τον διαγωνιζόμενο εάν δεν συμπεριληφθεί στη σύμβαση. Υπό προϋποθέσεις θα μπορούσε να θεωρηθεί αφηρημένη υπόσχεση χρέους ή αφηρημένη ανάληψη ενοχής και μάλιστα για υπηρεσία που είναι προσωποπαγής, αφού πρόκειται για τέχνη. Ειδικά στην περίπτωση που πρόκειται για ατομική επιχείρηση η εγγύηση αυτή συναρτάται με το προσδόκιμο ζωής του εκάστοτε «παρέχοντος την εγγύηση» σε συνάρτηση με τα ακραία όρια συνταξιοδότησης. Δεν κάνουμε λόγο για νομικό πρόσωπο που ούτε πεθαίνει ούτε συνταξιοδοτείται. Συνεπώς μία τέτοια δήλωση χωρίς την αντίστοιχη δήλωση και από τους τυχόν κληρονόμους του δηλούντος μάλλον στερείται νομικού περιεχομένου και μάλλον μόνο εντυπώσεις προκαλεί και στόχο έχει να λάβει αθεμίτως περισσότερους βαθμούς με αθέμιτο τρόπο και να αποκλείσει προσφορές που πιθανόν είναι οικονομικότερες του και σίγουρα ποιοτικότερες του. Επιπλέον εάν γνώριζα με οποιονδήποτε τρόπο ότι ένα τέτοιο κριτήριο θα βαθμολογούνταν με περισσότερους βαθμούς από το 100 θα έκανα και εγώ μία δήλωση για εγγύηση 30 ετών - δεν θα πω 200 ετών αφού έτσι και αλλιώς «τζάμπα είναι». Άλλωστε είμαι νέος στην ηλικία (μόλις 34 ετών) άρα και το προσδόκιμο ζωής καλύπτω έως τα 64 (34 + 30) αλλά και το συνταξιοδοτικό όριο! Θα ήταν δόκιμο εάν ο διαγωνιζόμενος κατέθετε εγγυητική επιστολή ισόποση με το ποσό της κατακύρωσης για 30 έτη! Αυτό ναι θα ήταν έμπρακτη εγγύηση! Συνεπώς στο πρακτικό αξιολόγησης που βαθμολογείται με ένα κριτήριο που δεν προβλέπεται πουθενά υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας ακόμη και σε αυτό. Δεν αιτιολογείται εάν τα 30 έτη είναι κάτι ρεαλιστικό για τον συγκεκριμένο βιβλιοδέτη ή εάν το "bonus" αυτό σκοπό έχει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό με δωράκια που δεν προβλέπονται στην διακήρυξη! Αυτό θα έπρεπε η

Αριθμός απόφασης : 845/2018

αναθέτουσα αρχή να μην το αξιολογήσει καθόλου εν όψει και της σχετικής νομοθεσίας [άρθρο 18 ν. 4412/2016 .....Αντίθετα οι δικές μου πρόσθετες παροχές όπως η τεχνική «φιδάκι» και η φαρδύτερη ευρωπαϊκού τύπου ράχη που έχουν άμεση σχέση με την βιβλιοδεσία θεωρήθηκαν εκτός προδιαγραφών! στ. Στο ίδιο ακριβώς πνεύμα κινείται και η βαθμολόγηση με 103 βαθμούς του γεγονότος ότι θα καταθέσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο για 30.000,00 €. Πάλι αυτό το κριτήριο σκοπό έχει τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παροχή bonus άσχετο με την διακήρυξη. [2.2.4 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια: Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να καταθέσουν κατά την υπογραφή της σύμβασης ασφαλιστική κάλυψη του υλικού για κάθε παρτίδα που βρίσκεται εκτός της ΕΒΕ μέχρι την επιστροφή της, ποσού ΔΕΚΑ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΕΥΡΩ (10.000,00€)] Πρόκειται για κλασική περίπτωση υπερασφάλισης η οποία είναι παράνομη και καταχρηστική. Το ζήτημα είναι ότι για όσο και εάν ασφαλιστεί ένα προϊόν θα αποζημιωθεί κανείς μόνο για το ποσό της πραγματικής ζημίας. Συνεπώς και πάλι με αθέμιτο τρόπο προσπαθεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να αποκλείσει συνυποψήφιους του προσφέροντας δωράκια άσχετα με την διακήρυξη. Αυτό το γνωρίζω και από το νόμο αλλά και επειδή οι γονείς μου διατηρούν και ασφαλιστικό γραφείο εδώ και 30 έτη. Αυτό θα έπρεπε η αναθέτουσα αρχή να μην το αξιολογήσει καθόλου εν όψει και της σχετικής νομοθεσίας [άρθρο 18 ν. 4412/2016 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ...Αντίθετα οι δικές μου πρόσθετες παροχές όπως η τεχνική «φιδάκι» και η φαρδύτερη ευρωπαϊκού τύπου ράχη που έχουν άμεση σχέση με την βιβλιοδεσία θεωρήθηκαν εκτός προδιαγραφών! » Με τον λόγο 3 της προσφυγής ο προσφεύγων επικαλούμενος τον όρο 2.4.6 της διακήρυξης ισχυρίζεται ότι : «.....Σε κανένα σημείο δεν προκύπτει ότι αθέτησα κάποιους από τους όρους της διακήρυξης αλλά ούτε και αποδεικνύεται ότι κλήθηκα να διορθώσω έστω το δείγμα μου και να το κατασκευάσω σύμφωνα με τις προδιαγραφές που εσφαλμένα ζητούσαν. Για εμένα ήταν λίγες ώρες εργασίας και θα προσκόμιζα δείγμα με πριόνισμα 2 χιλιοστών, ράχες 3 χιλιοστών και ράψιμο που δεν θα ήταν φιδάκι. Παρόλα αυτά πουθενά δεν κλήθηκα να τα διορθώσω..... Δηλαδή ακόμη και εάν θεωρούνταν εσφαλμένο το δείγμα μου

Αριθμός απόφασης : 845/2018

θα έπρεπε να με καλέσει η αναθέτουσα αρχή να το διορθώσω εφόσον όπως δήλωσα ρητά με επιστολές μου είναι εφικτή η αλλαγή του σε ελάχιστο χρόνο, αλλά ουδέν έπραξαν επ' αυτού!...»

20. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, στις από 23-8-2018 απόψεις επί της προσφυγής, επικαλούμενη τις διατάξεις των άρθ. 214, 75, Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 και τον όρο 2.2.5 της διακήρυξης, αναφέρει ότι «...Στην Αθήνα σήμερα, 23 Αυγούστου ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:00 π.μ. στην Αίθουσα Συνεδριάσεων της ΕΒΕ στον 4ο όροφο του ΚΠΙΣΝ, συνεδρίασε η Επιτροπή Ενστάσεων του Δημοσίου Διεθνούς Ανοιχτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την Βιβλιοδεσία Εφημερίδων και Περιοδικών Εκδόσεων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος όπως αυτή συγκροτήθηκε με το με αρ. 27/25-10-2016 απόσπασμα του Εφορευτικού Συμβουλίου της ΕΒΕ και την υπ' αριθ. πρωτ. ΕΒΕ 5182/04-07-2018 Απόφαση του Γενικού Διευθυντή της ΕΒΕ. Η επιτροπή συνεδρίασε για να εξετάσει και να γνωμοδοτήσει σχετικά με την προδικαστική προσφυγή-ένσταση του .... με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης Α.Ε.Π.Π. 811/16-08-18....και αφού προέβη σε έλεγχο του δείγματος του....., όπου διαπίστωσε τα ακόλουθα:

---Ο αριθμός των φύλλων των βιβλιοδετημένων δειγμάτων της εταιρείας «.....» δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος και δεν δικαιολογεί το βαθύτατο πριόνισμα που εκτελέστηκε. Ο οποιοσδήποτε υποψήφιος ανάδοχος θα πρέπει να μπορεί να αποδείξει την αρτιότητα των εργασιών του και τον επαγγελματισμό του μέσω της ικανότητας επιλογής του απαραίτητου πριονίσματος σύμφωνα με το έντυπο υλικό που έχει προς βιβλιοδεσία, την ακολουθία των τεχνικών προδιαγραφών και σε συνάρτηση αυτού να επιλέξει την ασφαλέστερη και πιο λειτουργική μέθοδο. Στα δείγματα που κατατέθηκαν είναι εμφανής η αποτυχία σωστής επιλογής μεθόδου και επιμέρους επεμβάσεων, πχ του βάθους πριονίσματος.

---Το βαθύ πριόνισμα επηρεάζει το άνοιγμα των τόμων. Αποτελεί βασική αρχή της βιβλιοδεσίας ότι το βαθύ πριόνισμα έχει ως αποτέλεσμα βιβλιοδεσίες με περιορισμένο άνοιγμα, που καθιστούν τους τόμους ευάλωτους στην πρόκληση φθορών κοντά στα εσωτερικά περιθώρια των φύλλων.

--- Η επιλογή του πάχους του χαρτονιού δεν συνιστά λόγο απόρριψης της τεχνικής προσφοράς.

Αριθμός απόφασης : 845/2018

---Τα περιθώρια των φύλλων των βιβλιοδετημένων δειγμάτων που κατέθεσε η εταιρεία είναι φυσιολογικά και επαρκή. Δεν ευσταθεί η παρατήρηση της εταιρείας ότι το άνοιγμα των τόμων των δειγμάτων είναι περιορισμένο λόγω περιορισμένων περιθωρίων.

--- Η βιβλιοδεσία με τη μέθοδο «φιδάκι» δεν είναι απαραίτητως πιο ποιοτική από τη μέθοδο «τεζάκι». Η ποιότητα των δειγμάτων με τη μέθοδο αυτή, την οποία η εταιρεία θεωρεί καταλληλότερη, σε συνδυασμό με τον τρόπο ραφής, την ποσότητα κόλλας και την επεξεργασία της ράχης των τόμων, δεν κρίνεται ότι παρέχει ασφάλεια και αντοχή για το ευαίσθητο υλικό προς βιβλιοδέτηση της ΕΒΕ, Η «πενταπλάσια αντοχή» που η εταιρεία αναφέρει ότι παρέχει αυτή η μέθοδος βιβλιοδεσίας δεν ευσταθεί με αντικειμενικά κριτήρια.

--- Η «φαρδύτερη Ευρωπαϊκού τύπου ράχη» που υποστηρίζει ότι παρέχει η εταιρεία, σύμφωνα με την οποία επιδίωκε επιπλέον μοριοδότηση, δεν έχει περιγραφεί στις προσφερόμενες τεχνικές της προδιαγραφές και δεν είναι κατανοητό τι επιπλέον προσφέρει. Στα δείγματα δεν παρατηρήθηκε καμία επιπλέον προσθήκη ή ιδιαίτερη μέθοδος που να μην είναι τυπική βιβλιοδετική τεχνική και σύμφωνα με τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές.

--- Δυνατότητα τροποποίησης των δειγμάτων δεν είναι νομίμως δυνατή σύμφωνα με τη Διακήρυξη του διαγωνισμού.

κατέληξε ότι οι λόγοι απόρριψης της προσφοράς (βάσει της με αρ. πρωτ. ΕΒΕ 6098/06-08-2018) επικεντρώνονται στην ποιότητα των δειγμάτων που η εν λόγω εταιρεία κατέθεσε, στις αναντιστοιχίες με τις τεχνικές προδιαγραφές και στις απαντήσεις που παρείχε κατόπιν διευκρινιστικών ερωτήσεων της επιτροπής προς την εταιρεία. Επιπλέον η επιτροπή ενστάσεων λαμβάνοντας υπόψη: την απόφαση με αρ. 56902/215 Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) (ΦΕΚ Β 1924/2017), η οποία ορίζει στην παράγραφο 1.2.1 του άρθρου 15 ότι: «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη Δικαιολογητικά Συμμετοχής — Τεχνική Προσφορά υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/ παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται Θεώρηση γνησίου της υπογραφής. Δεν

Αριθμός απόφασης : 845/2018

διαπίστωσε παραλείψεις αναφορικά με τις ηλεκτρονικές υπογραφές στην προσφορά της εταιρείας «.....».

21. Επειδή ο προσφεύγων έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό και επομένως εύλογα επιδιώκει –κατ' ορθή εκτίμηση του αιτήματος της προσφυγής- την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απέρριψε την προσφορά του.

22. Επειδή, κατ' αρχήν, γίνεται δεκτό ότι διαγωνιζόμενος, ο οποίος νομίμως αποκλείεται από διαγωνισμό, δεν έχει έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, δοθέντος ότι με τον αποκλεισμό του καθίσταται, ως προς τον διαγωνισμό αυτόν, τρίτος (βλ. ενδεικτικά Ε.Α. ΣτΕ 66/2012, 64/2012, 301/2011, 135/2011, 39,74/2010, 748/2010, 1317/2009, 736/2007, ΣτΕ 715, 2002/2011, 2444, 2451/2009, 2817/2008, 3753/2008, ΣτΕ 995/2013 κ.ά.). Επομένως, ο προσφεύγων θεμελιώνει έννομο συμφέρον να αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης κατά το μέρος της που αποδέχεται την προσφορά των δύο άλλων συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων, εφόσον ήθελε προηγουμένως κριθεί ότι παρά τον νόμο αποκλείσθηκε η δική του προσφορά από τον διαγωνισμό (ΕΑ ΣτΕ 106/2018). Κατ' εξαίρεση, όμως, και προς διασφάλιση της αρχής του ενιαίου μέτρου κρίσης, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφανση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν το σύνολο του ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, με έννομο συμφέρον προβάλλει ισχυρισμούς αναφερόμενους αποκλειστικώς στην αποδοχή της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, παρά τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού ίδιου με εκείνον που απετέλεσε την αιτιολογία αποκλεισμού του (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 174/2016, 44/2014, 106/2013, 380/2012, 671/2011, 1156, 329/2010, 246/2009). Διευκρινίζεται ότι, κρίσιμο είναι εν προκειμένω εάν εχώρησε διαφορετική εκτίμηση των αυτών πλημμελειών των προσφορών και όχι εάν διαφορετικές πλημμέλειες αφορούν στο ίδιο εν γένει ζήτημα (ΕΑ ΣτΕ 274/2012). Σε μία τέτοια περίπτωση το αίτημα προβάλλεται απαραδέκτως ως προς την αποδοχή της προσφοράς του (πρβλ. Φ. Αρναούτογλου, *Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του ν. 3886/2010*, 2η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, παρ. 141 σελ. 100 και παρ.368 σελ.230).

Αριθμός απόφασης : 845/2018

Επομένως, υπό την επιφύλαξη των ανωτέρω, εν γένει παραδεκτώς ασκείται η εν λόγω προδικαστική προσφυγή.

23. Επειδή την 20-9-2018 ο προσφεύγων ανάρτησε μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού «Υπόμνημα προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ-Υπόμνημα Λόγων Προσφυγής-Απάντηση στο Πρακτικό της Επιτροπής Ενστάσεων κατά της με αριθ. πρωτ. 6098/6-8-2018 Απόφασης Αξιολόγησης». Στο Υπόμνημά του ο προσφεύγων επικαλούμενος τον όρο 2.4.2 της διακήρυξης, το άρθ. 2 παρ. 1 και 2 παρ. 2 του ΠΔ 150/2001, το άρθ. 2 παρ. 1 και 2 παρ. 2 της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ, το άρθ. 36 και 37 του ν. 4412/2016 και την με αριθ. 56902/2015 ΥΑ ισχυρίζεται ότι «...Ανοίγοντας ένα .pdf αρχείο της συμμετέχουσας «....» διαπιστώνει κανείς ότι βγαίνει το μήνυμα “Signature validity is UNKNOWN” (Η εγκυρότητα της υπογραφής είναι άγνωστη) ενώ στα δικά μου αρχεία .pdf βγαίνει το μήνυμα “Signature is VALID, signed by ..... («Η υπογραφή είναι ΕΓΚΥΡΗ, υπογράφηκε από τον...., <ηλεκτρονική διεύθυνση>») Εν προκειμένω η προσφορά της συμμετέχουσας «....» δεν είναι υπογεγραμμένη με προηγμένη ηλεκτρονική ή ψηφιακή υπογραφή και έτσι δεν έπρεπε να αξιολογηθεί και όχι να ορίζεται με πασιφανές σφάλμα στο πρακτικό αξιολόγησης ότι «δεν διαπίστωσε παραλείψεις αναφορικά με τις ηλεκτρονικές υπογραφές στην προσφορά της εταιρείας.... »

24. Επειδή σύμφωνα στο άρθ. 362 παρ. 1 του ν. 4412/2016 «Άσκηση προσφυγής - Άσκηση παρέμβασης» προβλέπεται ότι : « 1. ...Η προδικαστική προσφυγή περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της. ...» Και περαιτέρω στο άρθ. 8 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017 ορίζεται ότι : «1. Η προδικαστική προσφυγή περιέχει όλες ανεξάριετα τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της (άρθρο 362 παρ. 1 εδ. γ´ ν. 4412/2016)....» Και περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία, αυτή καθ' εαυτή η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής εκ μέρους των θιγομένων προσώπων ικανοποιεί το δικαίωμα ακρόασής τους λόγω της ανάγκης ταχείας περατώσεως των διαφορών εκ διοικητικών συμβάσεων (βλ. ΣτΕ ΕΑ 620/2011, ΣτΕ Ασφ 554/08, ΣτΕ 2381/2009, ΔΕΦΠατρ. 29/2016). Επομένως, το εκ μέρους του προσφεύγοντος υποβληθέν υπόμνημα ενώπιον της ΑΕΠΠ δεν λαμβάνεται υπόψη, καθόσον δεν προβλέπεται στο οικείο νομοθετικό (Βιβλίο IV του Ν. 4412/2016) και κανονιστικό πλαίσιο (ΠΔ 39/2017) που διέπει

Αριθμός απόφασης : 845/2018

τη διαδικασία εξέτασης προδικαστικών προσφυγών. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση, είναι απαράδεκτη η κατάθεση την 20-9-2018 του παραπάνω Υπομνήματος του προσφεύγοντος, το οποίο δεν εξετάζεται στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας.

25. Επειδή το άρθ. 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. ....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ...».

26. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : .....ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών....., τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας....., καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,...ιε) ....τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ....ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς. ιη) όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης...κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κλπ.)...».

27. Επειδή σύμφωνα με το άρθ. 54 του ν. 4412/2016 «Οι τεχνικές προδιαγραφές ....παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ....υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.....2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη

Αριθμός απόφασης : 845/2018

διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. ... 7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61. »

28. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 1 περ. α) του ν. 4412/2016 «Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 86 έως 89 εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις : α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης....και στα έγγραφα της σύμβασης...»

29. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ. 1 περ. α) του ν. 4412/2016 «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» : « 1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: ...γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και

Αριθμός απόφασης : 845/2018

επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης...»

30. Επειδή στο «Μέρος II: Τεχνική ικανότητα» του «Παραρτήματος XII Αποδεικτικά Μέσα για τα Κριτήρια Επιλογής» του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι « Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75 ....i) δείγματα, περιγραφή ή φωτογραφίες η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής...»

31. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 « 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση προσφορά : α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 102...»

32. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 « Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφιών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το

Αριθμός απόφασης : 845/2018

περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.»

33. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 214 του ν. 4412/2016 «Άρθρο 214 Δείγματα – Δειγματοληψία – Εργαστηριακές εξετάσεις » : « 1. Τα δείγματα που χρησιμοποιούνται κατά την διενέργεια των προμηθειών υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες: α) Δείγματα φορέων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που αποστέλλουν οι φορείς για τους οποίους προορίζονται τα προς προμήθεια υλικά, βάσει και των οποίων θα πραγματοποιηθεί η προμήθεια β) Δείγματα οικονομικών φορέων Στην περίπτωση αυτή υπάγονται

Αριθμός απόφασης : 845/2018

τα δείγματα που καταθέτουν οι οικονομικοί φορείς όταν απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης. γ) Δείγματα προμηθευτών από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγματισμό των υλικών που παραδίδουν οι προμηθευτές σε εκτέλεση της σύμβασης

2. Κάθε δείγμα, ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού, πρέπει να είναι σε ποσότητα ή μέγεθος απόλυτα επαρκές για την σχετική μηχανική, χημική ή μακροσκοπική εξέταση ή πρακτική δοκιμασία. Η ποσότητα ή το μέγεθος των δειγμάτων μπορεί να ορίζονται:

α) Από την υπηρεσία που διενεργεί την διαδικασία ανάθεσης, προκειμένου για δείγματα των φορέων (κατηγορία α'). β) Στα έγγραφα της σύμβασης, προκειμένου για δείγματα οικονομικών φορέων (κατηγορία β'). γ) Από τη σύμβαση, προκειμένου για δείγματα των προς παραλαβή συμβατικών υλικών (κατηγορία γ'). Εφόσον στη σχετική σύμβαση δεν αναφέρεται η ποσότητα και το μέγεθος των δειγμάτων, ισχύουν οι διατάξεις για τις δειγματοληψίες του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) ή τα προβλεπόμενα από εθνικά ή ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα για τη διενέργεια δειγματοληψίας.

3. Τα δείγματα όλων των κατηγοριών κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, εις διπλούν (δείγμα - αντίδειγμα) με εξαίρεση:

α) Τα δείγματα των φορέων, εκτός αν η υπηρεσία έχει ορίσει διαφορετικά. β) Τα δείγματα τα οποία, λόγω της φύσης τους ή της αξίας τους, δεν μπορούν να αποσταλούν ή να υποβληθούν εις διπλούν. γ) Τα δείγματα που λαμβάνουν οι επιτροπές παραλαβής κατά την διαδικασία ελέγχου των προς παραλαβή συμβατικών υλικών, τα οποία λαμβάνονται μεν εις διπλούν, πλην όμως, το ένα απ' αυτά αποστέλλεται απευθείας από την επιτροπή για εργαστηριακή εξέταση ή χρησιμοποιείται για πρακτική δοκιμασία.

....5. ....Τα δείγματα της κατηγορίας β' πρέπει να είναι, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές. Αν από τη διακήρυξη προβλέπεται επίσημο δείγμα, τότε τα δείγματα της κατηγορίας β' θα πρέπει να είναι, σύμφωνα και με το επίσημο δείγμα. Τα δείγματα της κατηγορίας β' αξιολογούνται κατά το στάδιο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς με τρόπο που καθορίζεται σαφώς στα έγγραφα της σύμβασης (μακροσκοπικός έλεγχος, εργαστηριακός έλεγχος, πρακτική δοκιμασία ή συνδυασμός αυτών).

6. Εφόσον τα δείγματα ανήκουν σε ευπαθή ή επικίνδυνα υλικά ο προμηθευτής υποχρεούται να αναφέρει τούτο εγγράφως επί του δείγματος στην ελληνική γλώσσα, καθορίζοντας,

Αριθμός απόφασης : 845/2018

συγχρόνως, τον τρόπο φύλαξης και συντήρησής τους... 8. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα. Εφόσον για τη διενέργεια του ελέγχου από το αρμόδιο όργανο είναι απαραίτητη η αποσφράγιση του δείγματος, αυτή γίνεται ενώπιον υπαλλήλου της υπηρεσίας τήρησης των δειγμάτων, μετά δε τον έλεγχο, γίνεται επανασφράγιση του δείγματος. Επίσης, ενώπιον του υπαλλήλου της υπηρεσίας δειγμάτων γίνεται, όταν απαιτείται, λήψη μέρους του δείγματος. ....11. Η επιστροφή των δειγμάτων γίνεται ως εξής: α) Στους οικονομικούς φορείς στους οποίους δεν κατακυρώθηκε ή δεν ανατέθηκε η προμήθεια, αν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά τη διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης της σχετικής κατακύρωσης ή ανάθεσης, με μέριμνα και ευθύνη τούτων και μετά από σχετικό αίτημά τους. β) Στους προμηθευτές στους οποίους έγινε η κατακύρωση ή ανάθεση, αν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά την διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επιστροφή τους από την επιτροπή παραλαβής και εφόσον έχει συντελεσθεί η οριστική παραλαβή, με μέριμνα και ευθύνη τούτων και μετά από σχετικό αίτημά τους. ....»

34. Επειδή στον όρο 1.3 «Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης» της διακήρυξης προβλέπεται ότι : «..Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης δίδεται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης» της παρούσας διακήρυξης....». Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 2.1.1 «Έγγραφα της σύμβασης» : «Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα: ...η παρούσα Διακήρυξη με τα Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής. Συγκεκριμένα: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΕΕΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Υποδείγματα Εγγυητικών Επιστολών, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Προσχέδιο Σύμβασης...οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα σχετικά δικαιολογητικά...» Ακολούθως στον όρο 2.2.5 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» ορίζεται ότι : «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική

Αριθμός απόφασης : 845/2018

ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να προσκομίσουν δείγματα της δουλειάς τους σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές (Παράρτημα III – Υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης) τα οποία θα παραμείνουν στην Ε.Β.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου. Τα δείγματα θα αντιπαραβάλλονται με το παραδοτέο υλικό τόσο κατά το στάδιο της παρακολούθησης όσο και κατά το στάδιο παραλαβής ώστε να εγκριθούν.» Σύμφωνα δε με τον όρο 2.2.7.1 «2.2.7.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών»: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4 και 2.2.5 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα II-ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986.» Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 2.2.7.2 «Αποδεικτικά μέσα»: «..Β.3. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν δείγμα σύμφωνα με τις προδιαγραφές των τεχνικών προδιαγραφών (Παράρτημα III – Υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης)». Ακολούθως, σύμφωνα με τον όρο 2.3.2 «Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών»: «..Η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να ζητήσει διευκρινήσεις από τους προσφέροντες επί των υποβληθέντων στοιχείων των προσφορών, οι οποίοι οφείλουν ν' απαντήσουν εντός επτά (7) ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου, καθώς και να αποκλείσει τους υποψηφίους που δε θα παράσχουν τις αιτούμενες διευκρινίσεις εντός της ως άνω ταχθείσας προθεσμίας. Προσφορές που είναι αόριστες και ανεπίδεκτες εκτίμησης ή είναι υπό αίρεση ή μη σύμφωνες με τους όρους της παρούσας πρόσκλησης απορρίπτονται ως απαράδεκτες...» Περαιτέρω, στον όρο «2.4 «**Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών**» της διακήρυξης προβλέπεται ότι: «**2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών** Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα I Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – Τεχνικές προδιαγραφές/Φύλλο Συμμόρφωσης

Αριθμός απόφασης : 845/2018

και Παράρτημα IV – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς....**2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά** θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος I – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης και το Παράτημα III – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στα ως άνω Παραρτήματα... **2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών** Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), ...2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), ... της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,...θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.» Ακολουθως σύμφωνα με τον όρο 3.1 «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών»: «3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών...Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016....3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών ...β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με

Αριθμός απόφασης : 845/2018

τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό ...». Περαιτέρω, στο Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης με τον τίτλο «Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς» στην ενότητα με τον τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ» (σελ. 47 επ.) οι προδιαγραφές 1, 2 και 8 περιγράφονται ως εξής « 1 Στις εφημερίδες θα πρέπει να γίνει έλεγχος των τυπογραφικών και όπου βρεθεί κατεστραμμένο ή σχισμένο φύλλο να γίνει η αποκατάστασή του με λεπτό ιαπωνικό χαρτί συντήρησης το οποίο θα επικολλάται με αμυλόκολλα αρχειακής χρήσης (wheat starch paste) ή μεθυλλοκυταρίνη CMC. Να γίνει επιφανειακός καθαρισμός με μαλακό πινέλο και αφαίρεση συνδετήρων και άλλων μεταλλικών στοιχείων. Στη συνέχεια θα γίνει πρεσάρισμα των εφημερίδων 2. Πριόνισμα της ράχης έως 2 χιλιοστά...8. Τα χαρτόνια (καπάκια) κάθε τόμου να είναι: α) ευρωπαϊκά extra 3,0 χιλιοστών με λεία επιφάνεια και χωρίς εξογκώματα ή άλλα ελαττώματα, β) το πάχος του τόμου πρέπει να είναι 5 εκ. – 6 εκ., γ) τα περιθώρια του σώματος του βιβλίου από τις άκρες των χαρτονιών να είναι 3 χιλ. και στις 3 πλευρές», παραπλεύρως δε της περιγραφής των τεχνικών προδιαγραφών παρατίθεται στήλη με τον τίτλο «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» με απαιτούμενη απάντηση «ΝΑΙ». Και ακολούθως στην ενότητα «ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ», οι όροι 17 και 18 περιγράφονται ως εξής «..17 Ο ανάδοχος θα πρέπει να φέρει δείγματα δουλειάς του, τα οποία θα παραμείνουν στην Ε.Β.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου 18 Τα δείγματα θα αντιπαραβάλλονται με το παραδοτέο υλικό προκειμένου να εγκριθούν..», παραπλεύρως δε της περιγραφής των τεχνικών προδιαγραφών παρατίθεται στήλη με τον τίτλο «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» με απαιτούμενη απάντηση «ΝΑΙ».

35. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟλΣτΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

Αριθμός απόφασης : 845/2018

36. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά (κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει) ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑ ΣτΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάση των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

37. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης

Αριθμός απόφασης : 845/2018

Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

38. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27).

39. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

40. Επειδή, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α.

Αριθμός απόφασης : 845/2018

179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτους όρους της διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006).

41. Επειδή η εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται οποιαδήποτε διόρθωση παραλείψεων οι οποίες, κατά τις ρητές διατάξεις των εγγράφων του διαγωνισμού, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του ενδιαφερόμενου προσφέροντος (απόφαση της 10ης Νοεμβρίου του 2016, C-199/15, Ciclat Soc. coop. κατά Consip SpA, Autorità per la Vigilanza sui Contratti Pubblici di lavori, servizi e forniture, σκέψη 30, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 46). Αντίθετη ερμηνεία θα οδηγούσε σε αντικατάσταση μη νομίμως υποβληθέντος εγγράφου, καθώς η συγκεκριμένη διόρθωση θα μετέβαλλε τις έννομες συνέπειες της προσφοράς υποκαθιστώντας έγγραφο, που καταρχήν στερείται κύρους με έγγραφο νομίμως υποβαλλόμενο.

42. Επειδή περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγματεύση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37).Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει

Αριθμός απόφασης : 845/2018

επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις [βλ., συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασιών προκήρυξης κλειστού διαγωνισμού εμπιπτουσών στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114), αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψεις 35 έως 45, όσον αφορά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 30 έως 39, όσον αφορά το στάδιο προεπιλογής των προσφερόντων]. Επιπλέον, η αίτηση και παροχή διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Σε κάθε περίπτωση, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

43. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι έσφαλε η προσβαλλόμενη απορρίπτοντας της τεχνική του προσφορά με την αιτιολογία ότι *«τα δείγματα που κατατέθηκαν, ... αποκλίνουν από τις τεχνικές προδιαγραφές της προκήρυξης»* (σκέψη 12). Και τούτο επειδή, κατά την προσφυγή *«...Σε κανένα σημείο της προκήρυξης δεν αναφέρεται ότι το δείγμα θα πρέπει να είναι σύμφωνο με το τελικό παραδοτέο προϊόν υπηρεσίας. Με το δείγμα της δουλειάς δίδεται μία «γεύση» της ποιότητας και όχι ένα πανομοιότυπο δείγμα με τις απαιτήσεις της προκήρυξης....Αυτό που ευλόγως εννοεί η διακήρυξη και αυτό που εννοεί ο νόμος όταν απαιτούνται δείγματα της δουλειάς του διαγωνιζόμενου είναι να μπορέσει η αναθέτουσα*

Αριθμός απόφασης : 845/2018

αρχή να διαπιστώσει το επίπεδο ποιότητας της τέχνης του και όχι την απόλυτη συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές...» (σκέψη 19). Όμως ο ισχυρισμός αυτός είναι αβάσιμος καθώς με σαφείς και ρητούς όρους της διακήρυξης απαιτείται από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίσουν δείγματα, όχι γενικώς και αορίστως ως γεύση της ποιότητας της δουλειάς ή της τέχνης τους όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, αλλά δείγματα σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα III-Υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς/Φύλλο Συμμόρφωσης. Μάλιστα ρητώς και σαφώς ορίζεται στη διακήρυξη ότι η τεχνική ικανότητα των προσφερόντων θα κριθεί με βάση ακριβώς τα προσκομιζόμενα δείγματα τα οποία απαιτείται να είναι σύμφωνα με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές (όροι 2.2.5, 2.2.7.2 σκέψη 34). Συνεπώς, οι παραπάνω όροι της διακήρυξης δεσμεύουν τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους προσφέροντες –παρά τα αντίθετα που ισχυρίζεται ο προσφεύγων- καθόσον είναι ρητοί και σαφείς κατά τρόπο ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία σε κάθε κανονικά επιμελή και ενημερωμένο υποψήφιο (σκέψη 37, 38) ότι: ι) αφ' ενός μεν, τα προσκομιζόμενα στον διαγωνισμό δείγματα, απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές, και ιι) αφ' ετέρου η τεχνική ικανότητα των υποψηφίων κρίνεται ακριβώς βάσει της συμμόρφωσης των προσκομισθέντων δειγμάτων με όλες τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το νόμο και ρητά σύμφωνα με το ν. 4412/2016, παρ. 214 παρ. 1 περ. β, παρ. 2 περ. β, παρ. 3, παρ. 5 εδαφ. δεύτερο και επ., παρ. 8 (σκέψη 33) τα προσκομιζόμενα από τους προσφέροντες δείγματα «..πρέπει να είναι, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές,.. τα δείγματα... αξιολογούνται κατά το στάδιο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς.. κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα..». Έχει μάλιστα *ad hoc* κριθεί ότι εφόσον απαιτείται από την διακήρυξη η προσκόμιση δείγματος σύμφωνου με τις τεχνικές προδιαγραφές, προκειμένου να αξιολογηθεί βάσει αυτού η προσφορά –ως εν προκειμένω- τότε νομίμως απορρίπτεται η προσφορά εάν κριθεί ότι το προσκομισθέν δείγμα δεν εκπληρώνει τις προδιαγραφές και μάλιστα ανεξαρτήτως και των τυχόν επιφυλάξεων του προσφέροντος ότι «το προσκομιζόμενο δείγμα είναι ενδεικτικό των δυνατοτήτων της εταιρίας» (ΣΤΕ 721/2011 (ΑΣΦ)). Συνεπώς, όπως αναφέρει και η αναθέτουσα αρχή στις

Αριθμός απόφασης : 845/2018

απόψεις της (σκέψη 20), ορθά σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη η αξιολόγηση των τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος επικεντρώθηκε στην ποιότητα των προσκομισθέντων δειγμάτων και στις αναντιστοιχίες τους με τις τεχνικές προδιαγραφές. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο παραπάνω ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι πλημμελώς η απόρριψη της τεχνικής του προσφοράς στηρίχθηκε στην εκτίμηση των δειγμάτων που κατέθεσε στον διαγωνισμό και ειδικά στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης των δειγμάτων αυτών στις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές.

44. Επειδή, επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος – ο οποίος εκφέρεται προς επίρρωση του παραπάνω λόγου της προσφυγής του (σκέψη 43)- ότι τα προσκομιζόμενα δείγματα δεν απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές διότι οι *«..οι τεχνικές προδιαγραφές μπορεί να αλλάξουν κάποιες φορές εν μέσω της διακήρυξης»* και ότι τούτο συνέβη και εν προκειμένω. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα της διαδικασίας, όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και δεν αμφισβητείται από τον προσφεύγοντα, η αναθέτουσα αρχή πράγματι προέβη με διευκρινήσεις της σε τροποποιήσεις των τεχνικών προδιαγραφών. Πλην όμως, τούτο έλαβε χώρα προ της ορισθείσας καταληκτικής ημερομηνίας των προσφορών ήτοι προ της 14-2-2018, και προηγούμενη σχετική γνωστοποίηση από την αναθέτουσα αρχή προς του διαγωνιζόμενους. Και ίδια, η αναθέτουσα αρχή προέβη σε διευκρινήσεις των τεχνικών προδιαγραφών την 19-1-2018 (σκέψη 5) και την 6-2-2018 (σκέψη 6), οπότε και παρέτεινε την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών σύμφωνα με το άρθ. 60 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Σε κάθε περίπτωση η διευκρίνιση αλλά και η τροποποίηση όρων της διακήρυξης ρητά προβλέπεται στον όρο 2.1.3 της διακήρυξης με τον τίτλο *«Παροχή Διευκρινίσεων»*, και μάλιστα με την ίδια φραστική διατύπωση όπως και στο άρθ. 60 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο *«Καθορισμός προθεσμιών (άρθρο 47 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»*, στο οποίο ορίζεται ότι : *« 1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών ...3. Οι αναθέτουσες αρχές παρατείνουν την προθεσμία παραλαβής των*

Αριθμός απόφασης : 845/2018

προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις: ...β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές. Η διάρκεια της παράτασης είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα ...των αλλαγών....» Σε κάθε δε περίπτωση, στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού εντάχθηκαν επίσης και οι παραπάνω διευκρινήσεις καθόσον χορηγήθηκαν από την αναθέτουσα αρχή στους διαγωνιζόμενους, με την έκδοση σχετικής πράξης παροχής διευκρινίσεων, πριν από την υποβολή της προσφοράς τους, ως προς τα σημεία των όρων της διακήρυξης περί των τεχνικών προδιαγραφών, οι οποίες συμπλήρωσαν τους όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρονται (βλ. Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340). Όπως έχει παγίως κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή (πρβλ. Ε.Α. 45/2008, 952/2007, 474/2005, 532/2004), και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013). Συνεπώς, εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή νόμιμα και παραδεκτά διευκρίνισε και τροποποίησε σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη ορισμένες τεχνικές απαιτήσεις, εμπροθέσμως και προσηκόντως προ της καταληκτικής ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών, πράγματα που δεν αμφισβητούνται από τον προσφεύγοντα Όμως, πάντα τα ανωτέρω περί διευκρινίσεων και τροποποιήσεων της διακήρυξης, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορούν να συσχετισθούν με το πραγματικό και νομικό γεγονός ότι τα προσκομιζόμενα στην διαδικασία δείγματα απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Και τούτο ιδία επειδή οι διευκρινήσεις και τροποποιήσεις των τεχνικών προδιαγραφών δεν έγινε μεσούσης της αξιολόγησης των δειγμάτων και των τεχνικών προσφορών, αλλά – αδιαμφισβήτητα- προσηκόντως εγκαίρως και εμπροθέσμως προ της κατάθεσης των προσφορών και των δειγμάτων. Κατόπιν τούτων, κάθε επιμελής και κανονικά ενημερωμένος προσφέρων όφειλε να λάβει υπ' όψιν

Αριθμός απόφασης : 845/2018

τις διευκρινήσεις και τροποποιήσεις των τεχνικών απαιτήσεων και να προσκομίσει δείγμα σύμφωνο με τις εν όλω τεθείσες προδιαγραφές. Επομένως, όπως αναφέρει και η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της (σκέψη 20), ορθά σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη η αξιολόγηση των τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος επικεντρώθηκε στην ποιότητα των προσκομισθέντων δειγμάτων και στις αναντιστοιχίες με τις τεχνικές προδιαγραφές. Συνεπώς, και ανεξαρτήτως της σκέψης 43, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι τα προσκομιζόμενα στις τεχνικές προσφορές δείγματα δεν απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεχνικές προδιαγραφές διότι αυτές τροποποιούνται εν μέσω της διαγωνιστικής διαδικασίας.

45. Επειδή επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος – ο οποίος εκφέρεται προς επίρρωση του παραπάνω λόγου της προσφυγής του (σκέψη 43)- ότι τα προσκομιζόμενα δείγματα δεν απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές διότι σύμφωνα με τον όρο 17, 2.2.5, 11 και 24 του Παραρτήματος της διακήρυξης τα «*δείγματα ...θα παραμείνουν στην Ε.Β.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.... Το χρύσωμα των τόμων θα γίνει βάσει των δειγμάτων της Εθνικής Βιβλιοθήκης και σύμφωνα με τις υποδείξεις των υπαλλήλων της. Το τύπωμα πρέπει να είναι σταθερό, καθαρό και ευκρινές και να γίνεται με φύλλα από γνήσιο χρυσό (22 καρατιών) ....Ο ανάδοχος υποχρεούται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, να συνεργαστεί με εμπειρογνώμονα που θα ορίσει η υπηρεσία μας για την πιστοποίηση της τήρησης των τεχνικών προδιαγραφών.... Τα δείγματα θα αντιπαραβάλλονται με το παραδοτέο υλικό τόσο κατά το στάδιο της παρακολούθησης όσο και κατά το στάδιο παραλαβής ώστε να εγκριθούν...»». Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι βάσει των όρων τούτων «...το δείγμα δεν είναι παρά αυτό που λέει η λέξη: «*δείγμα*» και ... η υπηρεσία θα παρακολουθούνταν από το υπεύθυνο της Αναθέτουσας Αρχής με εξουσίες μάλιστα να παρεμβαίνει και να τροποποιεί ουσιαστικά το φυσικό αντικείμενο είτε στον τομέα της χρυσοτυπίας είτε σε όλες τις τεχνικές προδιαγραφές» Οι ισχυρισμοί αυτοί είναι αβάσιμοι επειδή από την ως άνω διατύπωση των παρατεθέντων όρων της διακήρυξης δεν προκύπτει ούτε: ότι 1) Το κατατεθέν με την τεχνική προσφορά δείγμα θα αξιολογείται μόνο κατά την εκτέλεση της σύμβασης και μόνο ως προς την*

Αριθμός απόφασης : 845/2018

συμβατότητά του με την παρεχόμενη από τον ανάδοχο υπηρεσία βιβλιοδεσίας και μάλιστα με τα παραδοτέα βιβλιοδετημένα τεύχη, ενώ αντίθετα ii) Σαφώς αναφέρεται στην διακήρυξη (σκέψη 43) ότι κατά το στάδιο του διαγωνισμού, τα κατατεθέντα με την προσφορά δείγματα απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές και ότι οι προσφορές αξιολογούνται επί της βάσει αυτού ακριβώς του κριτηρίου της συμμόρφωσης των δειγμάτων με τις προδιαγραφές. Εξάλλου, και επιπροσθέτως τούτων, αβασίμως επικαλείται ο προσφεύγων τους παραπάνω όρους της διακήρυξης οι οποίες καταφανώς δεν αφορούν στους προσφέροντες και στο στάδιο της διαδικασίας του διαγωνισμού αλλά στον ανάδοχο και στο στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης. Σε κάθε δε περίπτωση, σύμφωνα με τον νόμο, τα κατατεθέντα δείγματα από προσφέροντα στον οποίο δεν κατακυρώθηκε η προμήθεια, ρητώς και σαφώς επιστρέφονται σε αυτόν, κατ' άρθ. 214 ν. 4412/2016 παρ. 11 (σκέψη 33). Επομένως, όπως αναφέρει και η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της (σκέψη 20), ορθά σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη η αξιολόγηση των τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος επικεντρώθηκε στην ποιότητα των προσκομισθέντων δειγμάτων και στις αναντιστοιχίες με τις τεχνικές προδιαγραφές. Συνεπώς, και ανεξαρτήτως των σκέψεων 43 και 44, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι τα προσκομιζόμενα στον διαγωνισμό δείγματα δεν απαιτείται να συμμορφώνονται με τις τεχνικές προδιαγραφές διότι αυτές τροποποιούνται κατά την εκτέλεση της προμήθειας και κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής.

46. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, τόσο στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, όσο και στο από 26-4-2018 έγγραφό του παροχής διευκρινήσεων κατ' άρθ. 102 ν. 4412/2016 (σκέψη 9), ο προσφεύγων αποδέχεται και δεν αμφισβητεί ότι τα κατατεθέντα με την τεχνική του προσφορά δείγματα δεν πληρούν τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Και ίδια αποδέχεται ότι στο κατατεθέν δείγμα πραγματοποιήθηκε πριόνισμα 5 χιλιοστών και όχι 2 χιλιοστών ως ομολογουμένως απαιτείται (βλ. και σκέψη 34, προδιαγραφή 2), προσφερόμενος όπως ρυθμίσει το πριόνισμα στο μέλλον. Όμως έχει *ad hoc* κριθεί παγίως από την νομολογία ότι εφόσον από τις διατάξεις της διακήρυξης, απαιτείται η προσκόμιση δειγμάτων, η

Αριθμός απόφασης : 845/2018

κατάθεση τους πρέπει να είναι η προσήκουσα, και εφόσον από την αξιολόγηση των προσκομισθέντων δειγμάτων, σε σχέση με τα ζητούμενα από την διακήρυξη, διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει αντιστοιχία της προσφοράς με τα κατατεθέντα δείγματα, νομίμως απορρίπτεται η προσφορά (ΔΕΦΑΘ 25/2013 (ΑΣΦ), ΔΕΦΑΘ 25/2015 (ΑΣΦ). Και τούτο μάλιστα «μη δυναμένης της ανωτέρω παράβασης να θεραπευθεί από την ενδεχόμενη εκ των υστέρων συμμόρφωση ... προς το σχετικό όρο της διακήρυξης..» (ad hoc ΔΕΦΠειρ 63/2013 (ΑΣΦ). Έχει μάλιστα ad hoc κριθεί ότι εφόσον ρητά απαιτείται από την διακήρυξη η προσκόμιση δείγματος σύμφωνου με τις τεχνικές προδιαγραφές, προκειμένου να αξιολογηθεί βάσει αυτού η προσφορά –ως εν προκειμένω- τότε νομίμως απορρίπτεται η προσφορά εάν κριθεί ότι το προσκομισθέν δείγμα δεν εκπληρώνει τις προδιαγραφές και μάλιστα ανεξαρτήτως και των τυχόν επιφυλάξεων του προσφέροντος ότι «το προσκομιζόμενο δείγμα είναι ενδεικτικό των δυνατοτήτων της εταιρίας, σε περίπτωση δε που ο διαγωνισμός κατακυρωθεί σε αυτήν τα προσφερόμενα είδη θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης.» (ΣΤΕ 721/2011 (ΑΣΦ). Περαιτέρω είναι απορριπτέος ως αόριστος και αναπόδεικτος και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι το προσκομισθέν δείγμα δεν έφερε τσακίσεις, κυματισμούς και φθορές. Σε κάθε περίπτωση, άμα τη παραλαβή του δείγματος, η αναθέτουσα αρχή είχε εξ αρχής θέσει υπ' όψιν του προσφεύγοντος το ζήτημα (σκέψη 8) ζητώντας διευκρινήσεις για τις συνθήκες του πρεσαρίσματος των φύλλων ώστε να είναι επαρκώς επιπεδοποιημένα, ως απαιτεί η προδιαγραφή 1 (σκέψη 34, σελ. 47 επ. της διακήρυξης). Ο προσφεύγων ανέφερε μιν ότι στο εργαστήριό του δεν παρατηρήθηκαν κυματισμοί στο δείγμα, όμως δεν αρνήθηκε ότι το δείγμα έφθασε στην αναθέτουσα αρχή με τσακίσεις, κυματισμούς και φθορές και επιχείρησε να τις αποδώσει σε πράξεις και παραλείψεις του μεταφορέα (σκέψη 9). Όμως ο προσφεύγων δεν προσκομίζει καμία απόδειξη: i) Ούτε ότι εμπειριστατωμένα αμφισβήτησε με συγκεκριμένες πράξεις του ότι το δείγμα πράγματι έφερε τσακίσεις, κυματισμούς και φθορές, όταν παραλήφθηκε από την αναθέτουσα αρχή, ούτε ii) Ότι αναληθώς η αναθέτουσα αρχή αναφέρεται στα ελαττώματα αυτά του δείγματος, ούτε iii) Ότι το δείγμα κατά τον έλεγχο στο εργαστήριό του δεν έφερε τα συγκεκριμένα ελαττώματα, ενώ iv) Οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα περί πλημμελειών του μεταφορέα του και

Αριθμός απόφασης : 845/2018

μετακύλησης της ευθύνης σε αυτόν είναι άνευ ετέρου απορριπτέοι καθώς προσκρούουν στις διατάξεις περί πρόστησης του Αστικού Κώδικα (άρθ. 334 ΑΚ), και δεν αναιρούν την ευθύνη του προσφέροντος, ούτε δεσμεύουν την αναθέτουσα αρχή, πολλώ δε μάλλον που ν) Ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε με συγκεκριμένες πράξεις του εμπειριστατωμένα ότι τα δείγματα πράγματι *παρελήφθησαν συσκευασμένα με άψογο τρόπο, σε σκληρό πανόδετο κουτί, χωρίς δείγματα κακής χρήσης ή κακής φύλαξης, όπως χτυπήματα ή υγρασία*, όπως αναφέρεται στο συμπροσβαλλόμενο με την προσβαλλόμενη απόφαση πρακτικό (σκέψη 12). Επίσης, και ανεξαρτήτως των παραπάνω πλημμελειών της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος οι οποίες στηρίζουν αυτοδυνάμως τον αποκλεισμό του, είναι απορριπτέος ως αόριστος και αναπόδεικτος και ο ισχυρισμός του, ότι το περιορισμένο άνοιγμα των τόμων των δειγμάτων οφείλεται στα περιορισμένα περιθώρια των εφημερίδων που χρησιμοποιήθηκαν ως δείγμα βιβλιοδέτησης. Και τούτο επειδή δεν αναφέρεται στην προσφυγή: i) ποιες είναι οι περιορισμένες διαστάσεις των περιθωρίων των εφημερίδων του δείγματος ii) ποιες είναι οι ενδεδειγμένες κανονικές διαστάσεις των περιθωρίων των εφημερίδων, iii) για ποιόν λόγο επέλεξε να βιβλιοδετήσει στο δείγμα του εφημερίδες με περιορισμένες διαστάσεις και όχι εφημερίδες με κανονικές διαστάσεις.

Σε κάθε περίπτωση, ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ότι πράγματι το προσκομισθέν δείγμα-τόμος παρουσιάζει περιορισμένο άνοιγμα, όπως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή (σκέψη 8, 12, 20), αλλά προσπαθεί, πλην αβάσιμα αόριστα και αναπόδεικτα, να επιρρίψει την συγκεκριμένη αυτή πλημμέλεια της τεχνικής του προσφοράς –την οποία αποδέχεται- στο περιορισμένο μέγεθος των περιθωρίων των εφημερίδων που χρησιμοποίησε στο βιβλιοδετημένο δείγμα που κατέθεσε. Συνεπώς δεν έσφαλε η προσβαλλόμενη, και ορθά σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη απορρίφθηκε η τεχνική προσφορά του προσφεύγοντος επειδή τα προσκομισθέντα δείγματα δεν ήταν σύμφωνα με την τεθείσα τεχνική προδιαγραφή 2, και πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι και αόριστοι οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφυγής.

47. Επειδή κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων 43, 44, 45 και 46 ορθά σύμφωνα με τον νόμο και την διακήρυξη απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, απαραδέκτως προβάλλονται οι ισχυρισμοί του ότι η

Αριθμός απόφασης : 845/2018

προσφορά του έπρεπε να βαθμολογηθεί με 120 βαθμούς: ι) διότι χρησιμοποίησε την τεχνική «φιδάκι» βιβλιοδεσίας η οποία κατ' αυτόν είναι ανώτερη από την τεχνική «τεζάκι» η οποία απαιτείται από την διακήρυξη και ιι) διότι χρησιμοποίησε καπάκια ευρωπαϊκά extra 3,3 ή 3,5 χιλιοστών που έχουν –κατά τον προσφεύγοντα- καλύτερη αντοχή από των 3 χιλιοστών που αναφέρει η προκήρυξη Και τούτο ιδία επειδή – δεν νοείται, σύμφωνα με την διακήρυξη και τον νόμο βαθμολόγηση απορριφθείσας τεχνικής προσφοράς. Ειδικότερα σύμφωνα ρητά με τον όρο 2.3.2 της διακήρυξης με τον τίτλο **«Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών»** : *«...Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς....»*. Συγχρόνως ρητά προβλέπεται στον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης ότι η τεχνική προσφορά πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές, και στον όρο 2.4.3 περ. θ) ότι απορρίπτεται προσφορά που παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται ή αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές (σκέψη 34). Επί πλέον ρητά σύμφωνα και με τον νόμο και ιδία το άρθ. 86 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο *« Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) »* : *«..13. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. ...»* Συνεπώς ακόμη και αν η τεχνική «φιδάκι» είναι όντως ανώτερη –όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων- από την τεχνική «τεζάκι», και τα καπάκια των 3,3 ή 3,5 χιλιοστών έχουν όντως καλύτερη αντοχή από τα καπάκια των 3 χιλιοστών που αναφέρει η διακήρυξη, όμως και πάλι τούτα παραμένουν άνευ αντικειμένου και άνευ έννομης συνέπειας και προβάλλονται απαραδέκτως. Και τούτο, επειδή στην προκειμένη περίπτωση σύμφωνα με την διακήρυξη και τον νόμο και κατόπιν των παραπάνω σκέψεων νόμιμα βάσιμα και παραδεκτά απορρίφθηκε η τεχνική προσφορά του προσφεύγοντος επειδή το προσκομισθέν δείγμα δεν συμμορφώνεται με τις τεθείσες προδιαγραφές και η προσφορά ορθά και σύννομα δεν βαθμολογήθηκε, ούτε μπορεί να βαθμολογηθεί.

Αριθμός απόφασης : 845/2018

48. Επειδή αβάσιμα και απορριπτέα ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν κλήθηκε να διορθώσει το δείγμα που υπέβαλε και να το κατασκευάσει σύμφωνα με τις προδιαγραφές, και ότι ήταν υποχρεωμένη η αναθέτουσα αρχή να τον προσκαλέσει προς τούτο. Και τούτο ίδια επειδή η υποβολή νέου δείγματος συνιστά, εν προκειμένω, υποβολή νέας τεχνικής προσφοράς, πράγμα που αποκλείεται ρητά βάσει των αρχών της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ισότητας που διέπουν του δημόσιους διαγωνισμούς (σκέψη 42) δεδομένου ότι μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Ειδικότερα δε, έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία ότι παροχή διευκρινίσεων επί της προσφοράς νοείται αποκλειστικά και μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, όπως στην εξεταζόμενη περίπτωση, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς του διαγωνιζομένου (ΣΤΕ 90/2010). Και περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν τη δυνατότητα να καλέσει τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις, όχι όμως να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά, (βλ. ΣΤΕ 2454/09, ΕΑ ΣΤΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑΘ 271/2011). Εν προκειμένω, η προσκόμιση νέων δειγμάτων, σε κάθε περίπτωση θα συνιστούσε απαράδεκτη και ευθέως παράνομη υποβολή νέας τεχνικής προσφοράς. Συνεπώς, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι έπρεπε να κληθεί από την αναθέτουσα αρχή ώστε να υποβάλει νέο δείγμα σύμφωνο με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές, δεδομένου ότι: i) ο προσφεύγων ήταν εκείνος ο οποίος εξ αρχής υπείχε την συγκεκριμένη υποχρέωση υποβολής δείγματος σύμφωνου με τις τεχνικές προδιαγραφές, όπως προβλέπεται στον ρητό και σαφή όρο 2.2.5 και 2.2.7.2 της διακήρυξης (σκέψη 34), ενώ ii) Σε κάθε περίπτωση, αποκλείεται βάσει των αρχών της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ισότητας, και βάσει του άρθ. 102 ν. 4412/2016 να κληθεί από την αναθέτουσα αρχή να προσκομίσει νέο δείγμα

Αριθμός απόφασης : 845/2018

σύμφωνο με τις τεχνικές προδιαγραφές σε αντικατάσταση του υποβληθέντος που δεν συμμορφώνεται προς αυτές, διότι τούτο θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων υποβολή μη κατατεθέντος δικαιολογητικού. Συνεπώς, είναι απορριπτέος ο αντίθετος ισχυρισμός της προσφυγής.

49. Επειδή κατόπιν των ανωτέρω νόμιμα βάσιμα και παραδεκτά αποκλείσθηκε σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και του νόμου η προσφορά του προσφεύγοντος και συνεπώς κατέστη τρίτος ως προς τον διαγωνισμό. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι, ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενοι οι ισχυρισμοί και οι αιτιάσεις της προσφυγής κατά της νομιμότητας των προσφορών των λοιπών συνδιαγωνιζομένων οικονομικών φορέων, δοθέντος μάλιστα ότι δεν εμπíπτουν στην αρχή του ίσου μέτρου κρίσης ως παντελώς διάφοροι των λόγων αποκλεισμού της προσφοράς του ιδίου (σκέψη 22) .

50. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

51. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

52. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 21-9-2018 και εκδόθηκε την 11-10-2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Ε. Αποκάρδου

Μαρία Μανώλογλου